

"VILNIS"

(THE SURGE)
LITHUANIAN PEOPLE'S DAILY
Published daily except Sunday and on every Thursday together with the regular editor...

Rytų ir Vakarų Frontuose

Maršalo Konevo armijos pradėjo galinę ofensyvą pietinėje Lenkijoje, Krakovo ir Silezijos kryptim. Ofensyvas pradėta peraiti šeštadienį. Per pirmas keturias dienas naciai nublokėti anapus bastiono Kielec.

Rašant šiuos žodžius, dar nėra oficialiai pranešimo iš Maskvos apie atnaujintą ofensyvą Prūsų Lietuvoje (Rytprūsijoje) ir į šiaurę bei pietus nuo Varšuvos.

Tai ką dabar sakys tie pikti "kritikai", kurie jau keli mėnesiai želnetija, kad Raudonoji Armija sustoję, nurimo ir nekariauja su Hitleriu!

Raudonosios Armijos vadovybė nieko nedaro akių plotu. Prieš pradėdiant ofensyvą viename ar kitame fronte, ji taip pasirošė, kad rizikos būtų ku mažiausia.

Dabar, kada didysis ofensyvas prasidėjo, kažin ar tie patys "kritikai" nepradės blaityti, kad Stalinas nori "užkariauti Europą" ir pats pirmasis nori pasirodyti Berlyne!

Vakarų fronte nėra didesnių staigmenų ir šuolių. Jų, betgi, galima laukti greitoje ateityje. Vakarų šono mėnesio laiko, kaip Rundstedt pradėjo savo kontrofensyvą.

Nacių vadovybė, veikiausia, tiešyvis, kad jai vis-tik pavyko surdyti Aliantų planus žiemos ofensyvui Cologne kryptimi ir bendrai visame Pareinio fronte.

Tai dar pažūrėsimės kas atsitiks. Niekas iš civilių nežino ir negali žinot, ką planuoja generolo Eisenhowerio štabas. Vakarų fronte galima laukti labai didelių žygių ir tai greitoje ateityje.

Žiemos sezonas nebus pralastas veltui. Žiema dar toll gražu nepraėjo.

Kaip su Brazilija?
Chicago's "Sun" gavo pranešimą nuo savo korespondento iš Montevideo, kad Brazilijos viršūnėse papūtė kitokie vėjai...

Meksikos Mieste turės didelės reikšmės. Jungtinės Valstijos ten atstovaus mūsų Valstybės Sekretorius Stettinius. Jau vien iš to matyt, kad Washingtonas priduosą jai didelės svarbos.

Argentinios ten nebus. Pan-Amerikos šeimoj jai kaip tas ožys miltikonas, netinkąs prie bendro ansamblio. Iš Lotynų Amerikos šalių Brazilija stovi pirmoje vietoj. Ir juo greičiau ji susitvarkys demokratinu pagrindu, tuo bus geriau jai ir visiems.

CIO Programa Illinois Legislatūroj
Illinois valstijos legislatūros sesijoje defytisto republikono Robert R. McCormick'o mašina jau nebegebalės savo užmačias varinėti kaip iki šiol.

Lapkričio rinkimai suvienijo Illinois piliečius j tokia vienybė, kuri turės daug reikšmės ir galios legislatūros sesijoje, kada ten bus paduoti liaudies reikalavimai.

Illinois Industriųjų Unijų Taryba (CIO) savo paskutinėje valstijos konvencijoje priėmė plačią legislatyvę programą, kuri bus įteikta pačioj pirmoj legislatūros sesijoj.

Reikalaujama tuoj suaukšti konstitucinę konvenciją ir pertaisyti valstijos konstituciją, priimtą 1870 metais. Daugelis įstatymų jau paseno, nusideję; juos reikia pamalnyt.

Si CIO legislatyvė programa turėtų būti ant dienotvarkio kiekvienos organizacijos. Jos apdiskusavimui turėtų būti šaukiami specialiai susirinkimai arba legislatyvi konferencijos.

Admirolas J. Ingram spėjimas, kad vokiečiai savo robot-bombomis gali užtaikyti New Yorką, Washingtoną ir Bostoną nei kiek neišgąsdino jų miestų žmones.

New Yorko "Times" išstreiškia, kad tam tikras prisiruošimas esąs reikalingas, nors jokio rimtesnio pavojaus nėra. Reikia labiau sustiprint civilės apsaugos aparatą.

New Yorko "Herald-Tribune" išsireiškia, kad admiralas Ingram spėjimas buvo visai vietoj. Geriau išanksto pasirušot, negu nunumatyti galimą pavojų.

Popiežiaus atstovas (nunijus) Buda-pešte pasislėpė giliai požemy. Jis ir jo štabas. Taip praneša iš Vatikano. Ko jam reikėjo lyst požemim? Ar negalėjo bėgti namo? Nunijus, matyt, labai įsimylėjęs į vengriškus Hitlerio satelitus.

ATLANTO ČARTERIS IR FAŠISTAI

Apie Atlanto Čarterj šiandien yra visokių kalbų. Vienai sako, būk tas dokumentas nepasirašytas niekieno ir bereikšmis, kita teigia kitaip. Bet kas daugiausia juomi rūpinasi ir kalba, tai tųjų šalių ir šalių buvusieji fašistiniai "valdininkai", kurie neteko vietų iš priešas-ties šio karo.

Anomis dienomis visoms žinomas Kerenskis buvo pakviestas Waldorf-Astoria hotelin New York'e ponams pakalbėti. Na, jis ir kalbėjo. Jis nupasakojo, kaip jau laikraščių skaitytojams yra žinoma, kad Pabaltijos šalys, Lietuva ir kitos turi priklausyti "Rusijai".

Pirmiausia, negu toliau eisime, čia reiktų priminti šita. Kada visoki ponai ir ponaičiai kalba apie priklausymą Pabaltijos šalių "Rusijai", tai nuduoda būk taip ištikrųjų ir yra. Kaip dabar yra, kodėl nesakyti, kad "Rusija" priklausu Pabaltijos šalims? Juk ten visos tos sąjunginės šalys turi lygias teises, ten įstatymai daromi pagal jų pačių nustatytą konstituciją ir "priklausu" viena kitai.

Kitoks dokumentas juk ir negalėjo būti. Jeigu Rooseveltui ar Churchillui būtų norėjusi užtikrinti tųjų šalių valdininkų vietas, tai ir jie joki būdu to j Atlanto Čarterj nebūtų galėję įrašyti, jeigu norėjo, kad tas Čarteris turėtų kokią reikšmę. Kas gi jį kitokį būtų ir priėmęs ar pripažinęs kaip dokumentą?

Jeigu tas dokumentas nieko nesako apie užtikrinimą buvusiesiems valdininkams vietų, tai kogi čia tie žmonijos priešai, fašistiniai gengeriai, taip turėtų šturmuoti ir spirts atgauti senasias savo šiltes vieteles?

O kad fašistai yra niekas daugiau kaip gengeriai, tai jau aiškinti nereikia. Ypatinai tie betuviski pūkščiai mums gerai žinomi. "Ambasadorius" Zadeikis šaukia, būk Lietuvos prisidėjimas prie Sovietų

DĖL LAIŠKŲ SIUNTIMO LIETUVON

KLAUSIMAS:
Gerb. Redakcija!
Mes skaitėme "Vilnyje", kad galima siųsti laiškus Lietuvon. Siuntėme, bet paštas sugrąžino. Čia įdėdu ir tą konvertą, ant kurio pridėtas pašto antspaudas "Unmailable."

Nesuprantame, kam garšinti laikraštyje, kad jau galima pasiųsti laiškus Lietuvon, kuomet mūsų paštas jų neprima. Atsakykite! Su pagarba, A. Janis, Grand Rapids, Mich.

ATSAKYMAS:
Jūsų laiškas buvo užadruosutas korektingai, o vistiek Amerikos paštas jo ne-siuntė Lietuvon. Sulgyj esamom taisyklėm kitaip ir negalėjo pasiegti kaip grąžinti atgal jums laišką.

Sąjunga buvęs neteisimai nubausotas oru, pagal "Atlanto kontraktą", Lietuvos valdymas turi būti grąžintas lietuviškiems "kontinuitetams" fašistams. Jeigu jau taip, tai kokia gi bala tuos gaivalus rinko Lietuvoje 1926 metais? Juk visas svietas žino, kad fašistai apsiginklavę šautuvais ir bombomis užpūlo teisėtai išrinktą Lietuvos valdžią ir ją išvaikė, tūliams piliečiams net gyvastis atimdami.

Kaltį gengersterime netik Lietuvos fašistai, kurie nesvietiškai nori sugrąžinti atgal valdyti Lietuvą ir jos žmones kankinti, žudyti. Ir kitų tųjų šalių valdininkai taipgi mano, būk Atlanto Čarteris yra tik kontraktas sugrąžinimui jų j buvusias šalis. Ypatinai tas pastebima pas Lenkijos ir Graikijos fašistus. Bet ir Belgijos ir Latvijos ponai negeresni. Jie irgi nori atgauti šiltes ir parazitiskias vietas pagal "Atlanto kontraktą".

Nežiūrint kaip fašistai nenorėtų padaryti Atlanto Čarterj fašistinū kontraktą, niekas neišeis. Visos tautos tą dokumentą supranta labai gerai. Jos supranta, jog tas dokumentas reiskia garantavimą laisvės kiekvienam žmogui ir apsisprendimo teisę, kur šalis nori priklausyti ir kokios valdžios nori. Jeigu Lietuva ar bils šalis nenorėjo prieš jį karą buvusios valdžios, tai ji turi pilną teisę dabar nuo jos atsiskaiyti. Atlanto Čarteris tą jai užtikrina; tą Atlanto Čarteris užtikrina Lenkijai, Graikijai, Belgijai, Latvijai ir Estijai. Jeigu jos nenori savo buvusių valdžių, tie fašistiniai ponai gali eiti kiauily ganyti. A. Gilmanas.

Letenantas generolas Bronson R. Somerville. Jis anandien perspėjo amunicijos fabrikantus ir darbininkus nesulstinti gamybos, nes karo laimėjimui reikės dar neapsukomų kitųjų visokių reikmenų.

BALTIJOS LAISVĖ

Pergalės giesmė ošia pajūrio pušys, Tartum laisvė plati kyia jūros banga. Kaip pavasario griausmas praėjo tas mūsų Per Zemačių laukus, ties sena Palanga. Paskutinė pėda mūsų žemės gimtosios, Paskutinė vermė mūsų gimto vandens— Jau sulaukė laimėjimo šventės jie tos, Kai vėl laisvė žaliuos, kai vėl laisvėj srūvens. Kuršj marėms jau Nėmanas atnešė žinią: Naujau Zalgrinū telkias mūsų liaudis laisva, Kaip tie vandens mūsų senosios tėvynės— Susijungs vėl taip amžiams visa Lietuva.

Štai amerikiečių kareivis nakvėnė karo fronte Leyte saloje. Gavęs proga kareivis saldžiai miega ant "minkšto" cimento O kadangi ten oras puikiniai šilts, tai nei užsikloti nereikia.

Kostas Korsakas.

Is Tolimosios North Sidės

Mes čia turime demokratišką bažnyčią — Peoples Church. Jos "klebonas" yra plačiai žinomas Preston Bradley.

Sausio 14 d. vakare Bradley kalbėjo tamoje, Ar mes turime bijotis Rusijos?

1936 metais jis lankėsi Sovietų Sąjungoje. Tas užmetimas kad nuvažiuavę Rusijos mato tik tą ką Sovietų valdžia nori kad matyti, sakė yra neteisingas.

Sugrįžė Amerikon, kuni gegėliai rengė debatus. Vienam viskas patiko, kitas buvo priešingas nusistatęs. Nesenai sugrįžo iš Sovietų šalies Eric Johnston ir William White.

Kodėl tokios skirtingos opinijos susidaro apie Sovietų sistemą pas žmones sykiu važinėjusius, mačiusius tas pačias įstaigas, kalbėjusius su tais pačiais žmonėmis? Bradley duoda sekančią palyginimą.

Senosios Graikijos filosofo Aristotelio mokynys Pluto susijaudinęs skundėsi, kad vienas jo mokinių apvažiavo visą Adriatiką jūrą ir nieko nepastebėjo, nieko neįžymo. Aristotelis jam atsakė, kad jo mokynys nieko neišmoko dėl to, kad jis pats save vežėsi. Kitais žodžiais, įvairūs rašytojai-korespondentai važiuoja į Sovietų Sąjungą iš anksto susidarę savo opiniją ir viską taip mato.

Preston Bradley yra geras oratorius, savo pažiūroms liberalas-demokratas. Ne su viskuom, žinoma, galima sutikti ką jis sako apie Sovietus. Jo "bažnyčioje" yra du "šventieji" A. Lincoln ir G. Washington. Prieš prakalbės bažnytinis choras gražiai padainavo Volga Boatman dainą. Tai tiek apie "žmonių" bažnyčią ir jos kleboną.

J. P. Stanley. Sveikatingumo Diena Majoras Kelly išleido proklamaciją — sveikatingumo klausimu ir slaugyomų reikalų. Proklamacijoje pažymi, jog šiuo karo laiku, kai vis mažiau daktarų ir slaugyų pasilieka civilių aptarnavimui, tai plati visuomenė turi daugiau rūpintis sveikata, o ypač slaugymu. Majoras pasmerkė sausio 26 d. sveikatingumo ir slaugyomo diena. Ragina visas viešas įstaigas, mokyklas, bažnyčias ir bendrą organizaciją, kad tą dieną stengtųsi paversti Chicagos miesto sveikatingumo ir slaugyomo diena.

Is Lietuviu Teatraliskos Draugijos Rutos Veikimo

Lietuviu Teatraliskos draugijos Rutos No. 1 komisija patikrine lmygas už pereinatus metus. Pasirode, kad veikimas buvo tvarkingai vedama. Draugija gyvuoja gerai. Per metus laiko organizacijos turtas paaugo \$500. Draugijos turtas dabar siekia \$6,000. Neuzmiršta draugijos remti karo laimejimo pastangas. Turi nupirkus už \$2,500 karo buvą.

Teatraliskos Draugijos Rutos metinis susirinkimas įvyko sausio 10-tą. Knygu patikrinimo komisijos reportas priimta vienasialsi. Buvo raportuota, kad draugijos nare Katrė Abraciniskas jau su virš metais serga. Komitetas paaiskino, kad ligonei reikalinga kokia nors pagalba. Draugija nutare rengti baliu del Katrės Abraciniskas paramos. Valdyba apsieme surengti baliu, kuris kaip praneše įvyks vasario 17-tą, Hollywood salej, 2417 W. 43rd st.

Draugės ir draugai esate kviečiami į minėtu baliu, kad pagelbėjus mūsų draugijos serganciai narsi. F. Opulskas.

Derybos Porto Varslyu Klausimu

Chicagoy norima sudaryt Port Authority—viršyly tarbyra. Tokia tarbyra turėtu rūpintis portu reikalais. Chicagoy yra orlaivių, laivų portai ir tt. Šiuo klausimu jau seniai tariasi su valstijos pareigūnais. Pagaliau su gubernatorium majoras Kelly pasitaręs paskyrė tokius viršylus. Dabar eis klausimas, kad valstija užgirty—prastų tam reikalingą įstatymą.

Visa beda kaip dabar yra tame, ką tik miestui reikia atlikti, turi atsiklausti valstijos vyriausybės. Nors skalotai miestas, turi autonomiją, bet visokiais valstijos įstatymais jo teisės suvaržytos. Dėl to ir norima valstijos konstitucijai pataisyti.

Majoras už Miesto Autonominės Teises

Majoras Kelly tik sugrįžo iš New Yorko. Jis sako, kad Chicagos miestas galima sakyti dar vis vaikščiojama trumpomis. kelnaitėmis—neturi pilnų savo autonominių teisy: per daug priklauso nuo valstijos įstatymu. Jis mobilizuoja jėgas iškelti šį klausimą Springfield legislaturai ir reikalauja, kad būtų pravesta įstatymai duodanti miestui ką jis pavadin "home rule." Jau pirmiau buvo susitaru su gubernatorium Green šiais reikalais su Chicagos miesto majoru laikyti bendrą konferenciją. Green iš savo pusės pareiškė, jog pilnai sutinkas laikyti pasitarimą su šios valstijos didžiausio miesto gaspodorium.

Lietuvos Žmonem Drapanu Nupirkimui Aukojo

- A. Kubilius, 3950 S. Rockwell St., Chi. \$2.00
M. Naraisienė, 3139 W. 38th Pl., Chicago 10.00
Olga ir Victor Urban, 5408 S. Kostner 5.00
A. Kleiva, 10111 Commercial Ave., Chi. 7.00
Paul Kuleitis, P. O. Box 396 Acute, Wyo. 15.00
Beatrice Alexander, Waukegan, Ill. 2.00
St. Smalskis, Waukegan, Ill. 1.00
K. Dauška, Chicago 1.00
L. Rimkus, Chicago 1.00
Mr. & Mrs. Wm. J. Cook, Chicago 10.00
A. Katela, Chicago 5.00
Joe Stein, Dayton, Ohio 2.00
V. Yuskėvičius, Dayton, Ohio 1.00
A. Kaukas, Chicago 10.00
C. Gudelevičius, Cleveland, Ohio 2.00
K. Gimbutis, St. Louis, Mo. 2.00
Mr. & Mrs. Martin Bacevičius, La Porte, Ind. 25.00
J. K. Stalorattis, Chi. 5.00
Mike ir Anna Kairis, Edwardsburg, Mich. 10.00
Joe Wainsor, Chi. 1.00
Joe Lepsis, Roseland 2.00
J. Rubas, Middlefield, Ohio 22.51
From Roseland, per K. Danyla 160.25
Mrs. St. Petkus, Muskegan Heights, Mich. 5.00
LLD 35 kp. Kom. per K. Bagdon ir A. Jay 75.00
P. B. Kaupas, Muskagan, Mich. 2.00
J. Maciskas, Cicero, Ill. 25.00
J. Pauliukas, Cicero, Ill. 5.00
Dan Gvalda, Downers Grove, Ill. 2.00
N. Radis, Roseland, Ill. 5.00
J. Niaura, Chicago 10.00
Per P. Baltutis, Chi. 52.00
Cicero Women's Club, Cicero 15.00
Chas. Vachunas, Harrisburg, Ill. 10.00
Paul Sakalauskas, Chicago 5.00
J. M. Kaminskas, Chi. 20.00
Adam Jakutis, Cicero 1.00
J. Skerston, St. Louis, Mo. 2.00
Chris Gosiski, Bueoda, Wis. 4.00
Vizo \$540.76

Advertisement for Juozapas Joskun-Jeselunas, 329 George St., Waukegan, Ill. Includes contact info and services.

Nauju Modelio Vagonai Subvem

Chicago Rapid Transit Co. pažadėjo užsakyti naujus vagonus. Sako turi pagaminę planus. Traukiniai susidės iš keturių vagonų. Vagonai būsį pagaminti pagal naują modelį, kuris esąs labai tobulas. Kiekvienas vagonas turės per šonau automatiškas atveriamas duris; bus trijų kompartmentų. Tačiau šitas prižadas būsįs vykinkamas tik už 15 mėnesių. Pažadėjimą padarė kompanijos atstovai teisėjo Igoe kambaryje. Tai bandymas nukreipti visuomenės dėmesį ir kaip nors išsisukti, kad elevatorių linija nebūtų paimta į miesto rankas. STEPHEN DAY NORI GRYZTI KONGRESAN

Advertisement for Mikolas Soblickas, 309 W. 59th St., Chicago. Mentions his background and services.

Laikys Pasitarimą Su Aldermanais Del Transportacijos

Stakjardy Apiepinkės Tarbyba vakar laikė pasitarimą su 12-to, 14-to ir 15-to wardų aldermanais dėl gatvėkarių geresnio patarnavimo. Zmonės labai nepatenkinti padėcia. Tenka ilgai išlaukti iki gali įlpti į gatvėkari, negali laiku nuvažiuoti į darbą. Tas užsikimšimas pasireiškia rytais ir vakarais. Tarybos pirmininkas Meehan sako, kad ant Ashland ave. ir 47th st. padėtis stačiai bloga. Ten net pareiškia rasinės neapykantų dėl patekimo į gatvėkari; skundžiasi, kad vieni kitus nustumia.

Organizacijos privalo savo susirinkimuose šį klausimą pakelti ir raginti narius pasidarbuoti, taipgi aukoti

Advertisement for Ann's Tavern, 3358 S. Halsted St. Mentions pale alus and other services.

Advertisement for Ann's Tavern, 3600 S. Union Ave. Mentions maloniai priimam ir pavaišinam.

Advertisement for Paulina Russian-Turkish Baths, 1657 W. 45th St. Mentions treatments and location.

Advertisement for Rakson's Tavern, 3212 So. Halsted Street. Mentions new smagi uzeiga.

Jusu Sveikatai

Mūsų sveikatai mes turime gero medaus. Naudokite jį vietoje cukraus ir vaisty. Naudodami medų, jūs apsisaugosite nuo slogy, patalysite savo vidurius, sutvirtinsite kraują ir visą savo kūno sistemą, nes meduje randasi įvairių mineralinių druskų ir vitamynų, kas yra būtinai reikalinga sudrūtinimui žmogaus kūno.

Advertisement for Kurti Jau Girdi Conversations, 718 W. 63rd St. Mentions acoustic and sound services.

Advertisement for Ann's Tavern, 3358 S. Halsted St. Includes image of a beer mug.

Advertisement for Ann's Tavern, 3600 S. Union Ave. Includes image of a person.

Advertisement for Paulina Russian-Turkish Baths, 1657 W. 45th St. Includes image of a person.

Advertisement for Rakson's Tavern, 3212 So. Halsted Street. Includes image of a person.

Medicinos Daktarai

Advertisement for Dr. Emily V. Krukas, 4146 Archer Avenue. Includes office address and phone number.

Advertisement for Dr. V. A. Simkus, 744 W. 35th Street. Includes office address and phone number.

Advertisement for Dr. T. Dundulis, 4157 Archer Avenue. Includes office address and phone number.

Advertisement for Dr. Bertash, 756 West 35th Street. Includes office address and phone number.

Advertisement for Dr. A. K. Butko, 7214 S. Ashland Avenue. Includes office address and phone number.

Advertisement for Dr. C. Z. Vezelis, 4645 S. Ashland Avenue. Includes office address and phone number.

Advertisement for Dr. Marjan S. Swiont, 4204 Archer Ave. Includes office address and phone number.

Advertisement for Dr. J. S. O'Connell, 135 S. State St. Includes office address and phone number.

Advertisement for Dr. Karl Nurkat, 3241 S. Halsted Street. Includes office address and phone number.

Advertisement for Monarch Liquor, 3529 S. Halsted Street. Includes office address and phone number.

